

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1320

av **Annicka Engblom och Boriana Åberg (båda M)**

Översyn av kassaregisterlagen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga en översyn av kassaregisterlagen för torg- och marknadshandel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

I regeringens proposition Förbättrad konkurrens på lika villkor i kontantbranschen (2012/13:129) föreslogs ändringar avseende hantering av kassaregister. Det generella undantaget från att använda kassaregister för torg- och marknadshandel togs bort. Det föreslogs dessutom att Skatteverket, i enskilda fall, ska ges möjligheten att besluta om undantag från kassaregister. Syftet med lagen var gott. Att skapa rättvisa och lika villkor i kontantbranschen var och är fortsatt en rimlig ambition.

Tyvärr har det efter att lagen klubbades visat sig att konsekvenserna av lagen genererat en utveckling som går stick i stäv med vad som avsågs. Efter att lagändringen implementerades har en rad händelser inträffat som ger skäl att tro att riksdagens beslut fattades på felaktiga grunder. Det finns också skäl att tro att myndigheten, i det här fallet Skatteverket, inte i tillräcklig utsträckning har tagit reda på hur lagen skulle komma att fungera i praktiken.

Utgångspunkten vid lagtillämpning måste vara att det finns en reell möjlighet att faktiskt följa lagen. För att kunna efterleva lagen måste det därför finnas kassaregister som gör det möjligt för torg- och marknadshandlare att, med bibehållna rättigheter såsom garanti och försäkringskydd, utöva sin verksamhet. När riksdagen tog beslut om att bifalla nämnda lagändring låg ett antal kriterier till grund för beslutet. Det viktigaste var att förändringen inte skulle innebära en orimlig börda för torg- och marknadshandeln, varken pris- eller arbetsmiljömässigt.

Vad som inte framkom innan införandet av lagen var att typen av kassaregister inte är tillverkad för bruk i utomhusmiljö. Det är av avgörande betydelse, eftersom torg och marknader i de allra flesta fall finns just i utomhusmiljö. Att det inte finns några kassaregister som uppfyller garanti- och försäkringskriterier vid bruk utomhus har

bekräftats av både Kassaregisterrådet och kammarrätten i dess dom i mål 7675-14 den 10/6 2015.

Lagen implementerades för tidigt på grund av att leverantörerna inte kunde leverera den utrustning som behövdes. Det går alltså att konstatera att de faktauppgifter som var av central betydelse för lagens tillkomst inte stämde. Finns det inte möjligheter att inköpa ett arbetsredskap anpassat för den miljö som företagaren verkar i, kan naturligtvis inte lagstiftare kräva att så skall göras. Fem år senare kvarstår detta allvarliga problem, varför det finns all anledning att fortsätta driva frågan.

Problematiken stannar inte vid detta. Det har nämligen visat sig att det inte finns kassaregister funktionella för användning utomhus att köpa överhuvudtaget om garanti och försäkringsskydd ska gälla vid användning. Det är inte rimligt att en hel yrkesgrupp, som torg- och marknadshandlare, skall tvingas att utöva sin försäljning utan garanti eller försäkringsskydd. I stället för mer rättvisa villkor har lagen tyvärr skapat en större orättvisa.

Ett exempel: En blomsterhandlare som står i sin affär med tak och väggar får om handlarens kassaregister går sönder ett nytt enligt garantin. En blomsterförsäljare som säljer samma blommor utanför på torget tvingas å sin sida köpa ett nytt kassaregister varje gång detta går sönder. Detta är inte ovanligt, eftersom det inte finns register att använda ämnade för utomhusbruk. Förutom den rättsosäkerhet som ligger i att en lag tillämpas olika och att dess utfall varierar beroende på väderleken kvarstår problemet. Vackert väder eller ej – inträffar det fel på kassaregistret står företagaren i fråga utanför det skydd som omfattar alla andra företagare. För att inte nämna den risk det innebär för både försäljare och kund med kassaapparater som vid fuktig väderlek kan bli strömförande.

Enligt Skatteverkets egna riktlinjer skall identifierat fel vid de anonyma kontrollköp som genomförs av myndighetens kontrollanter påtalas torg- och marknadshandlaren på ställe och plats för att ge denne en rimlig möjlighet att förklara varför situationen uppstått. Dock har ett flertal torg- och marknadshandlare oberoende av varandra vittnat om att så inte skett. Istället kommer det ett brev hem till företagaren med ett betalningsföreläggande efter en tid. Detta måste styras upp.

Ett alternativ till kassaregister bör med ovan redovisade utgångspunkter ses över. En möjlighet till schablonbeskattning bör finnas som ett frivilligt alternativ till kassaregister. På så sätt undviks den typ av tolkningsutrymme som försatt landets torg- och marknadshandlare i en oacceptabel och ohållbar situation.

En översyn av lagens konsekvenser och tillämplande myndighets agerande bör, med detta som utgångspunkt, ske skyndsamt. Det kan inte vara rimligt att en hel yrkeskår tvingas använda arbetsredskap som inte finns att köpa för den miljö där de avses användas.

Annicka Engblom (M)

Boriana Åberg (M)